

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

La guerra de mai acabar

Una de les darreres novetats de Llibros del Asteroide és *Mi madre era de Mariúpol*, de Natascha Wodin (Baviera, 1945), en traducció espanyola de Richard Gross. És una novel·la molt ben escrita, feta per una dona, l'autora, que explica la vida de la seva mare. La intenció, doncs, és més aviat documental. I tracta, a partir d'un cas particular, un altre dels fenòmens produïts per la Segona Guerra Mundial, un dels menys coneguts: el del destí dels treballadors desplaçats a Alemanya durant la guerra per fer feina esclava. És un capítol imprescindible, ja que permet explicar per què Alemanya va aguantar fins al final l'esforç de guerra. Un esforç fet pels esclaus provinents de tots els racons d'Europa dominats pels nazis. El llibre està molt bé, i ens recorda els grans llibres de ficció documental dels nord-americans. I ens porta directament a una qüestió que es repeteix: quan s'acabaran les ofertes editorials sobre la Segona Guerra Mundial? La resposta és: mai. El llibre de Natascha Wodin tracta un tema poc conegut. I com aquest n'apareixeran més i més. A Alemanya no hi ha any que no n'hi hagi un de nou, però també a la resta d'Europa. I quan sigui possible, es multiplicaran a Rússia, sense anar més lluny. La història no s'acaba amb la mort física dels supervivents de les guerres.

INTEL·LECTUALS NAZIS

Només cal recordar l'extraordinari document de Christian Ingrao (Clermont-Ferrand, 1970) *Creer y destruir. Los intelectuales en la máquina de guerra de las SS* (Acanalado, 2017, traducció espanyola de José Ramon Monreal). El títol és més que explícit i ens mostra com va reaccionar la població intel·lectual (juristes, filòlegs, historiadors, filòsofs, etc.) davant l'ascens de Hitler al poder. Van teoritzar-ho tot, van justificar-ho tot. I després, durant la guerra, si va caldre, van executar-ho tot. Tot va sortint. Per això tampoc no s'acabaran mai els llibres sobre la Guerra Civil Espanyola. Cada any en surt un de nou que n'examina una faceta desconeguda o aprofundeix en una faceta antiga. És impossible girar full si abans no s'ha obert el llibre per totes les pàgines precedents. En qual·sevol cas, per als interessats en aspectes poc tractats literàriament de la Segona Guerra Mundial, *Mi madre era de Mariúpol* constituirà una agradable sorpresa. ♦♦